

Srdžba = ključ svakog zla

<"xml encoding="UTF-8?">

Srdžba i njene zle posljedice

Kada se čovjek naljuti na nekoga, on, da bi ugasio plamen svoje mržnje i da bi umirio svoju srdžbu, stane ogovarati, misleći da će mu se srce uspokojiti ako okalja ugled i čast svome protivniku, istovremeno se ne osvrćući na činjenicu kako je srdžba u takvim primjerima štetna i opasna u toj mjeri da je u stanju upropastiti čovjeka i na Ovom i na Onom svijetu. A sada ćemo navesti nekoliko predaja koje govore o pogubnim posljedicama srdžbe

Zle posljedice srdžbe

:Zapovjednik pravovjernih, mir neka je s njim, kaže

الْغَضَبُ يُرْدِي صَاحِبَهُ وَ يُبْدِي مَعَايِبَهُ

Srdžba razara onoga ko je nosi i otkriva slabosti njegove. [1] “

:Poslanik Božiji, s.a.v.a., je rekao

الْغَضَبُ يُفْسِدُ الْإِيمَانَ كَمَا يُفْسِدُ الْخَلُّ الْعَسَلَ

Srdžba kvari vjerovanje kao što sirće kvari med. [2] “

:Imam Bakir, mir neka je s njim, kaže

إِنَّ هَذَا الْغَضَبَ جَمْرَةٌ مِنَ الشَّيْطَانِ تُوَقَّدُ فِي قَلْبِ ابْنِ آدَمَ وَ إِنَّ أَحَدَكُمْ إِذَا غَضِبَ اخْمَرَّتْ عَيْنَاهُ وَ انْتَفَخَتْ أُودَاجُهُ وَ دَخَلَ الشَّيْطَانُ فِيهِ فَإِذَا خَافَ أَحَدُكُمْ ذَلِكَ مِنْ نَفْسِهِ فَلْيَلْزِمِ الْأَرْضَ فَإِنَّ رَجَزَ الشَّيْطَانِ لَيَذْهَبُ عَنْهُ عِنْدَ ذَلِكَ

Uistinu je srdžba žeravica šejtanova što u srcu čovjekovom plane, pa zaista kada se neko od“
vas rasrdi, oči mu pocrvene, a žile vratne mu nabreknu, te šejtan u njega uđe. Pa kad god se
neko od vas uplaši da čega to spopasti, neka na zemlju prione, jer uistinu će tada šejtanska
[pogan iz njeg iščeznuti.]”[3]

Ključ svakog zla

:Imam Riza, mir neka je s njim, rekao je

الْغَضَبُ مِفْتَاحُ كُلِّ شَرٍّ

Srdžba je ključ zla svakog.”[4]“

Ne srdi se!

Budući da je srdžba ključ svakog zlog i nevaljalog djela, onaj ko se uspije savladati i ne rasrditi
:se, sačuvati će se svih smutnji i svake štete, primjereno predaji u kojoj se kaže

قَالَ رَجُلٌ لِلنَّبِيِّ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، يَا رَسُولَ اللَّهِ عَلَّمَنِي قَالَ أَذْهَبَ وَلَا تَغْضَبُ فَقَالَ الرَّجُلُ قَدْ اكْتَفَيْتُ
بِذَلِكَ فَمَضَى إِلَى أَهْلِهِ فَإِذَا بَيْنَ قَوْمِهِ حَرْبٌ قَدْ قَامُوا صُفُوفاً وَلَبِسُوا السَّلَاحَ فَلَمَّا رَأَى ذَلِكَ لَبَسَ سِلَاحَهُ ثُمَّ قَامَ
مَعَهُمْ ثُمَّ ذَكَرَ قَوْلَ رَسُولِ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، لَا تَغْضَبُ فَرَمَى السَّلَاحَ ثُمَّ جَاءَ يَمْشِي إِلَى الْقَوْمِ الَّذِينَ
هُمْ عَدُوُّ قَوْمِهِ فَقَالَ يَا هَؤُلَاءِ مَا كَانَتْ لَكُمْ مِنْ جِرَاحَةٍ أَوْ قَتْلِ أَوْ ضَرْبٍ لَيْسَ فِيهِ أَنْتَرُ فَعَلَيَّْ فِي مَالِي أَنَا أَوْفِيكُمْوَهُ
فَقَالَ الْقَوْمُ فَمَا كَانَ فَهُوَ لَكُمْ نَحْنُ أَوْلَى بِذَلِكَ مِنْكُمْ قَالَ فَاصْطَلَحَ الْقَوْمُ وَذَهَبَ الْغَضَبُ

*Neki čovjek se obrati Poslaniku Božijem, s.a.v.a. riječima: ‘Poduči me nečemu!’ On mu reče:“
‘Idi i ne srdi se!’ ‘Zaista mi je to dovoljno’, reče čovjek i vrati se svome plemenu, kad tamo oni
krenuli u borbu. Postrojili se svi u redove i uzeli oružje, pa kad on to vidje, uze oružje te krenu s
njima. U tom se sjeti riječi Poslanika Božijeg, s.a.v.a.: ‘Ne srdi se!’, te baci oružje. Zatim ode do
plemena koje je bilo neprijatelj plemenu njegovom, te im reče: ‘O ljudi, za šta god pravo svoje
tražili, bilo za ranjavanje, ubistvo ili udarac koji nije ostavio traga, ja ću vam ga iz imetka svoga*

isplatiti.' Oni mu na to uzvraća: 'Zadržite to što smo vam tražili, zaista mi smo za to spremniji od vas!' Potom se izmiriše, i srdžbe nestade. '[5]

Uglavnom, kada se na nekoga naljuti, čovjek ne treba zbog potištenosti svoga srca ogovarati niti klevetati suprotnu stranu, budući da će onaj ko ne bude vjernik počiniti i mnoge druge :grijehe kada se rasrdi. Imam Bakir, mir neka je s njim, u jednoj predaji kaže

أَيُّ شَيْءٍ أَشَدُّ مِنَ الْعَصَبِ إِنَّ الرَّجُلَ لَيَغْضَبُ فَيَقْتُلُ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ وَ يَقْذِفُ الْمُحَصَّنَةَ

Ima li išta gore od srdžbe? Uistinu će čovjek kada se rasrdi ubiti nedužnoga i objediti žene“ [krjeposne. '[6]

Potisnuti srdžbu najbolji je lijek

Kao što smo već o pogodnim posljedicama srdžbe kazali, nesavladvanje srdžbe često dovodi činjenja drugih zlodjela i grijeha, koje se poslije neće moći ispraviti. Kada se vatra srdžbe rasplamsa, da bi umirio svoj bijes i razvezao sa svoga srca čvor koji ga steže, srditi čovjek neće prezati ni od čega i bit će u stanju posegnuti za sljedećim sredstvima: psovanjem, ogovaranjem, objeđivanjem, laganjem, izmišljanjem, vrijeđanjem, ponižavanjem, udaranjem, ranjavanjem, i tome sličnim. Posve je očito da onaj ko ovim sredstvima bude umirivao svoju srdžbu, u svome biću će potpaliti džehennemsku vatru, u kojoj će gorjeti i u kojoj će uništen biti. Čovjek tada misli kako je naljutio svoga suparnika i da tek tada može biti na miru, ali :Zapovjednik pravovjernih, mir neka je s njim, kaže

الْعَصَبُ نَارٌ مُوقَدَةٌ مَنْ كَظَمَهُ أَطْفَأَهَا وَ مَنْ أَطْلَقَهُ كَانَ أَوَّلَ مُحْتَرقٍ بِهَا

Srdžba je vatra rasplamsana – ko je priguši, ugasit će je, a ko je raspiri, bit će prvi koji će u njoj“ izgorjeti. '[7]

:Dželaludin Rumi pjeva

Pošto od srdžbe vatru u srcima potpali ti

Uzrok vatre džehennemske postao si ti
Pošto tvoja vatra ovdje je ljude pekla
Ono što izrodi zapaljivost ljudi bi
Tvoja vatra hoće spaliti druge
Vatra što se iz nje rodi udariti će na ljude
One riječi tvoje k'o zmije i škorpije
Postadoše zmija i škorpija i ščepat će te!
(Mesnevija, III, str. 292

Stoga, čovjek se u srdžbi i bijesu treba savladati, ne smije govoriti neistinu, niti dovoditi u opasnost ličnost i čast drugih, niti narušavati njihov ugled i položaj u društvu. Mada je to veoma teško, ipak, onaj ko je odlučan, može se savladati i obuzdati svoju srdžbu, a put kojim to može postići je put vjerovanja i bogobožnosti. Jer onaj ko vjeruje u Boga i Sudnji dan i čije srce je obasjano svjetlom vjerovanja, bit će u stanju upravo tim svjetlom ugасiti vatru srdžbe

Tvoja srdžba je srdžba vatre paklene
Ugasi sad ovaj svoj pakao jer on je klopka
Ugušiti se ova vatra može samo svjetlom tim
"Tvoje Svjetlo oko nas je i mi smo zahvalni!"
Ako si bez svjetla domogni se blagosti
Jer vatra ti još je živa u pepelu tinja
To je sada samo izvještačenost, maska
Vatru ne gasi, osim svjetlom vjere
Sve dok svjetlo vjere ne vidiš, bezbrižan ne budi
Jer skrivana vatra jednog dana će se pokazati.
(Mesnevija, III, str. 553 i 554

:Božiji poslanik, s.a.v.a., rekao je

مَنْ كَظَمَ غَيْظًا وَهُوَ يَقْدِرُ عَلَىٰ إِمْصَائِهِ حَسَّ اللَّهُ قَلْبَهُ أَمْنًا وَإِيمَانًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ

*Onome ko bijes priguši, a u mogućnosti je ispoljiti ga, Bog će srce ispuniti osjećanjem“
bezbjednosti i spokoja na Danu sudnjem.”[8]*

:A rekao je i sljedeće

مَا مِنْ جُرْعَةٍ يَتَجَرَّعُهَا الْإِنْسَانُ أَكْثَمَ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ جُرْعَةٍ غَيِظَ فِي اللَّهِ

*Nijedan gutljaj koji čovjek ispije nije kod Boga vrijedniji od gutljaja srdžbe koji u ime Boga“
proguta.”[9]*

Dakle, jedan od uzroka ogovaranja je i srdžba; stoga, onaj ko se na nekoga rasrdi, ne smije ogovarati tu osobu želeći joj se tako osvetiti, jer to samo po sebi predstavlja novi grijeh.

:Zapovjednik pravovjernih, mir neka je s njim, kaže

لَا يَحْمِلَنَّكَ الْحَقُّ عَلَى اقْتِرَافِ الْإِثْمِ فَتَشْفِيَ غَيْظَكَ وَتُسْقِمَ دِينَكَ

*Neka te bijes nipošto ne nagna da grijeh poćiniš, pa da srdžbu svoju izliješ, a vjeru svoju“
bolešću zaraziš.”[10]*

A konačno odredište onih koje srdžba njihova na činjenje grijeha bude nagnala bit će

:Džehennem, kao što u jednoj predaji od Poslanika, s.a.v.a. stoji

إِنَّ لِحَبْلِهِمْ بَابًا لَا يَدْخُلُهَا إِلَّا مَنْ شَفَى غَيْظَهُ بِمَعْصِيَةِ اللَّهِ تَعَالَى

*Uistinu, u Džehennemu postoje vrata kroz koja će ulaziti samo oni koju budu srdžbu svoju“
zadovoljavali neposluhom prema Bogu Uzvišenom.”[11]*

Prema tome, kad god se rasrdimo trebamo se sjetiti Boga Uzvišenog i Svemoćnog, te otjeloviti pred sobom ljudsku ličnost i plemenitost, kako svoju vlastitu, tako i onu našeg brata po vjeri, a

onda se, bez imalo oklijevanja, udaljiti sa mjesta gdje nas je srdžba obuzela i brže-bolje promijeniti svoje stanje: ukoliko stojimo, trebamo sjesti na tlo; ukoliko sjedimo, trebamo ustati i

otići nekoliko koraka dalje tražeći od Boga oprost, te sjećajući Ga se i govoreći: La havle ve la kuvvete illa billah – umiriti svoje srce. Potom još malo promisliti i od Boga Uzvišenog pomoć

:zatražiti, te potražiti utočište u namazu i strpljenju, jer Bog kaže

Tražite pomoći u strpljenju i namazu...” (El-Bekare, 153)“

[1] Fehrest-e mouzui-je Gurer, str. 292.

[2] Džami'u-s-se'adat, Bejrut, sv. 1, str. 288; Usul-e Kafi, sv. 2, str. 304.

[3] Džami'u-s-se'adat, Bejrut, sv. 1, str. 288; Biharul-envar, Bejrut, sv. 7, str. 267; Usul-e Kafi, sv. 2, str. 304.

[4] Miškātu-l-envar, str. 307; Biharul-envar, Bejrut, sv. 70, str. 274; Usul-e Kafi, sv. 2, str. 303.

[5] Usul-e Kafi, sv. 2, str. 304; Biharul-envar, Bejrut, sv. 70, str. 277.

[6] Džami'u-s-se'adat, Nedžef, sv. 1, str. 288; Usul-e Kafi, sv. 2, str. 303.

[7] Mustedreku-l-vesa'il, sv. 2, str. 326; Fehrest-e mouzu'i-je Gurer, str. 292.

[8] Usul-e Kafi, sv. 2, predaja 7, str. 110.

[9] Mudžazatu-n-nebevijje, str. 112.

[10] Šerh Nehdžu-l-belage, Ibn Ebi-l-Hadid, Egipat, sv. 20, str. 328.

[11] Ihja' 'ulumi-d-din, Bejrut, sv. 3, str. 149.